

3R ESO · TDE · UNITAT 1

L'economia en la teua vida

Escassetat, cost d'oportunitat, sistemes econòmics i flux circular

1

PER A COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- ⚖️ Explicar per què cal triar quan els recursos són escassos i què és el cost d'oportunitat.
- 🧒 Reconéixer com canvien les necessitats en cada etapa de la vida.
- 🏭 Distingir les tres preguntes que respon tota societat i els tres sistemes econòmics.
- 🔄 Descriure com es mouen els diners i els béns entre famílies, empreses i sector públic.
- 📰 Llegir una notícia econòmica i valorar com afecta el benestar del teu barri.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida

És octubre a 3r B de l'IES Ribera Norte. Inés Varela, la professora de Taller d'Economia, ha dit que enguany la classe no sols estudiarà economia: dissenyarà un servei per al barri. Encara no saben quin. Abans de decidir-ho, Inés vol que entenguen per què mai n'hi ha per a tot, qui decidix què es produïx i com circulen els diners, els béns i els serveis. Per a això ha preparat un joc de cartes amb un pressupost de fitxes que no arriba. Salma pensa que l'important és separar el necessari del que ve de gust. Hugo prefereix fer comptes. Lucía vol apuntar-ho tot. Quan acabes la unitat podràs explicar què es perd cada vegada que tries i com es relacionen els agents de l'economia.

❓ Tens una vesprada lliure i dos plans que no caben alhora: com decidixes quin fas? Què perds amb el que descartes?

❓ Quines cures necessitaves quan eres un bebé que ja no necessites ara? I què necessitarà una persona de huitanta anys que tu no necessites?

❓ Pensa en el teu barri: qui decidix quines botigues, parcs o serveis hi ha? Les famílies, les empreses, l'ajuntament...?

MAPA DE LA UNITAT

El que anem a vore

- **1.1** Necessitats i escassetat
- **1.2** Triar és renunciar
- **1.3** Qui decidix què es produïx
- **1.4** Famílies, empreses i Estat
- **1.5** L'economia del teu entorn

Necessitats i recursos escassos

Necessitats

Menjar, un sostre, salut, aprendre.

Desitjos

Allò que abelleix però no cal.

Béns i serveis

Coses que es toquen i treballs que es fan.

Recursos escassos

Diners, temps, treball: no arriben per a tot.

CLAU

Com els recursos no arriben, cal **triar**.

La vesprada del dissabte

Dani

Té 10 € i 4 hores. Vol dues activitats de dues hores.

1. **Combina.** Hi ha sis parelles possibles; cinema i berenar sumen 12 € i no caben.
2. **Tria.** Cinema i partit: 8 € i li sobren 2 €.
3. **Mira el que deixa.** El cost d'oportunitat és el millor pla que descarta.

✔️ **No hi ha una resposta única: depén del que valore cada persona.**

Qui decidix què es produïx?

Mercat

- Decidixen empreses i famílies
- Es produïx el que es ven
- Exemple: un mercat ambulant

VS

Planificada

- Decidix un organisme central
- Pot fixar els preus
- Exemple: un campament

CLAU

La majoria dels països tenen una economia **mixta**, com Espanya.

Les tres preguntes de tota economia

1

Què es produïx?

Quins béns i serveis.

→

2

Com es produïx?

Amb quines persones, màquines i materials.

→

3

Per a qui?

Qui té accés a allò que es produïx.

CLAU

Per al teu servei del barri: qui ho decidix, qui ho paga i qui se'n beneficia?

El flux circular de la renda

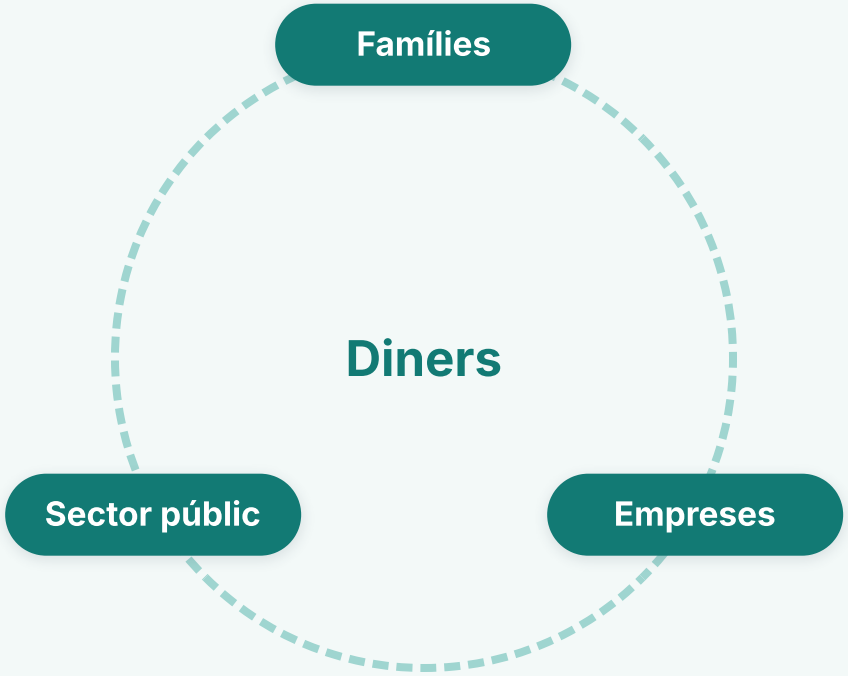

🧩 Les famílies treballen i compren.

🔄 Les empreses produïxen i paguen sous.

🌱 El sector públic cobra impostos i presta serveis.

El que gasta un és l'ingrés d'un altre.

CLAU

Els agents **depenen els uns dels altres**.

On van els 100 €

Repartiment de 100 € gastats a la botiga (l'impost del 20 % és fictici).

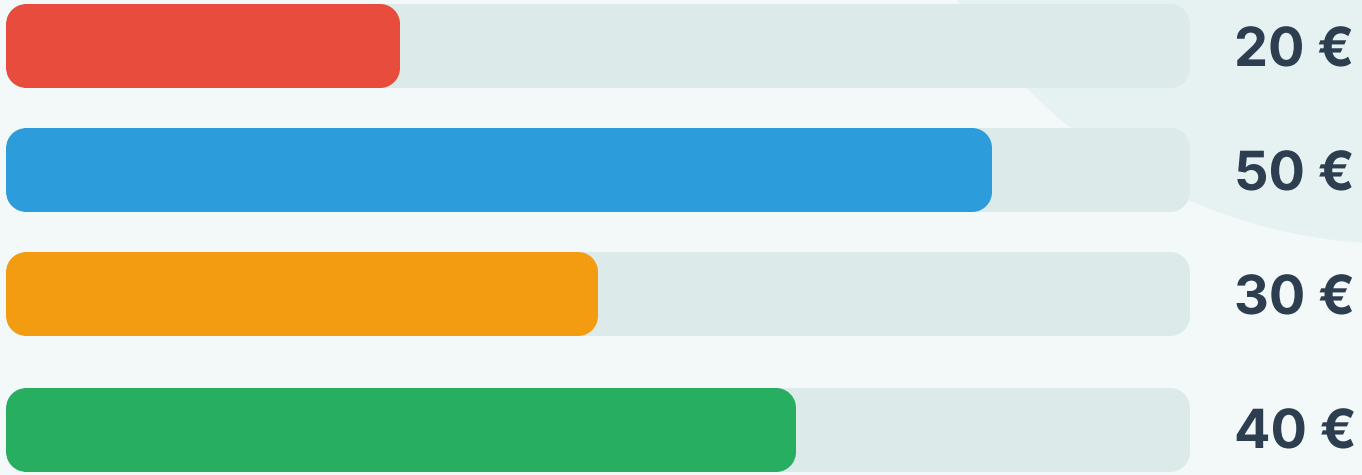

Xifres inventades del llibre.

CLAU

El sector públic rep 20 + 10 = **30 €** de cada 100.

De què viu la Comunitat Valenciana?

SECTOR	COMUNITAT VALENCIANA	ESPANYA
Serveis	72 %	77 %
Indústria	18 %	13 %
Construcció	8 %	7 %
Agricultura	2 %	3 %

CLAU

Són dades de residents amb ocupació en un moment concret. Font: INE, EPA, 3r trim. 2026.

🙋 PREGUNTA PARA LA CLASE

Tries el cinema (9 €) en lloc d'un còmic (8 €). Quin és el teu cost d'oportunitat?

A Els 9 € del cinema

B El còmic al qual renuncies

C Res, perquè ja tenies els diners

✔️ És el valor de la millor alternativa que deixes: el còmic.

🙋 PREGUNTA PARA LA CLASE

«Els treballadors de la botiga i els clients estan contents». Quina és una versió no discriminatòria?

A Les persones que treballen a la botiga i la clientela estan contentes

B Els treballadors i les clientes estan contents

C La botiga està contenta

✔️ S'evita el masculí genèric nomenant les persones.

REPÀS

Idees clau

- **Escassetat i elecció.** Necessitats i desitjos, necessitats en cada etapa, recursos escassos, l'economia: triar amb el que hi ha.
- **Cost d'oportunitat.** Triar és renunciar, diners i temps, no hi ha una elecció única, decisions d'assignació.
- **Sistemes econòmics.** Què, com i per a qui, mercat, planificada i mixta, espanya: economia mixta, preguntes per al teu servei.
- **Agents i flux circular.** Famílies, empreses i sector públic, el que gasta un ho ingressa un altre, impostos i serveis públics, els agents depenen els uns dels altres.
- **El teu entorn.** Ocupació, preus i serveis, notícia: fets i opinions, benestar més enllà dels diners.

PER A ACABAR

Per a pensar

1 Pensa en una decisió de la teua família d'aquesta setmana. Quin va ser el seu cost d'oportunitat?

2 Segueix el camí del que pagues per un entrepà: qui ho rep després i què fa amb aquests diners?

3 Què necessita el teu barri i qui ho cobrix ara: les famílies, una empresa, el sector públic o ningú?

Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has aprés.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratuïts a **josesande.com**